

DDFU Formandens beretning 2018

Kære alle, kære kammerater, så er den gal igen!

Der er noget vi skal tale om.

Og det, som jeg tror at vi skal tale om, er hvordan vi taler. For vores tale farver verden og de muligheder vi ser foran os, for fremtiden – og for bibliotekerne.

En grå og trist farve markedsfører ikke bibliotekerne godt. En grøn farve kan være et godt ideal for bibliotekerne. Og en gul farve kan sælge bibliotekerne for billigt.

Hvis man fx italesætter bibliotekernes udviklingspotentiale ud fra de klassiske parametre, som vi i årevis har indrapporteret til Danmarks Statistik, så sælger man ikke bibliotekernes kompetencer særligt godt.

Så man skal holde tungen lige i munden, når man taler om fremtiden. For man kan anvende mange sider af tungen, når man taler.

Man kan tale rødt eller blåt om fremtiden for forskningsbibliotekerne, men som jeg vil forsøge at illustrere, så betyder de politiske farver ikke altid så meget – og de er ikke nødvendigvis komplementære – de er blot en label. Det er hvordan man taler om fremtiden, der betyder noget – for den tale farver i sig selv de mulige fremtider – og den tale markedsfører bibliotekerne...

Så jeg vil holde en blå, en rød og en lila tale. Så må I selv gætte farverne!

Første tale.

“Den nuværende baggrund, på hvilken forskningsbibliotekerne fremtidige virke skal ses, er præget af et behov for **besparelser** i forsknings- og uddannelsessektoren. Dertil kommer, at der eksisterer en forestilling om, at blandet andet øget **digitalisering** i arbejdsgange og -services vil lede til større **effektivitet** og samfundsmæssig udnyttelse af **ressourcerne** i sektoren, herunder ved fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne.

Én af de måder, hvorpå disse effekter kan opnås, er gennem **centralisering** af forskellige centrale dele af uddannelsesinstitutionerne: Derigennem sikrer samfundet en øget **styring** af institutioner ift. strategi og økonomi, der harmonerer med Danmarks fremtidige behov for uddannelse og forskning.

På forskningsbiblioteksområdet er det fx oplagt at se på nye former for **organisering**, hvilket blandt andet kan indebære nye trends ift. **outsourcing** af bibliotekstjenester, der kan være med til at sikre **effektiv** løsning af fremtidens opgaver for fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne.”

Anden tale.

“Den nuværende baggrund, på hvilken forskningsbibliotekerne fremtidige virke skal ses, er præget af et behov for **investeringer** i forsknings- og uddannelsessektoren. Dertil kommer, at der eksisterer en forestilling om, at blandet andet øget **specialisering** i arbejdsgange og -services vil lede til større **relevans** og samfundsmæssig udnyttelse af **kompetencerne** i sektoren, herunder ved fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne.

Én af de måder, hvorpå disse effekter kan opnås, er gennem **udflytning** af forskellige centrale dele af uddannelsesinstitutionerne: Derigennem sikrer samfundet en øget **tilpasning** af institutioner ift. strategi og økonomi, der harmonerer med Danmarks fremtidige behov for uddannelse og forskning.

På forskningsbiblioteksområdet er det fx oplagt at se på nye former for **partnerskaber**, hvilket blandt andet kan indebære nye trends ift. **innovation** af bibliotekstjenester, der kan være med til at sikre **relevant** løsning af fremtidens opgaver for fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne.”

Det var to mulige taler om fremtiden. Begge karikerede og farvede i sine udgangspunkter. Uanset om man hælder til den ene eller anden version, så kommer fremtiden ubønhørligt. Men fremtiden har det med at være usikker og foranderlig.

Den tredje, og mere neutrale eller udvandede tale, er lila, for det er hvad man får, hvis man blander blå og rød!

Tredje tale.

“Den nuværende baggrund, på hvilken forskningsbibliotekerne fremtidige virke skal ses, er præget af et behov for **forandringer** i forsknings- og uddannelsessektoren. Dertil kommer, at der eksisterer en forestilling om, at blandet andet **nye** arbejdsgange og -services vil lede til samfundsmæssige **fordele** i sektoren, herunder ved fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne.

Én af de måder, hvorpå dette kan ske, er gennem uddannelsesinstitutionerne: Derigennem sikrer samfundet institutioner ift. strategi og økonomi, der harmonerer med Danmarks fremtidige behov for uddannelse og forskning.

På forskningsbiblioteksområdet er det fx oplagt at se på nye former for **samarbejde**, hvilket blandt andet kan indebære nye trends ift. bibliotekstjenester, der kan være med til at sikre løsning af fremtidens opgaver for fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne.”

Den lila tale siger i og sig bare, at forsknings- og uddannelsessektoren er i forandring, og at bibliotekerne derfor også må forandre sig, og at dette blandt andet kan ske gennem samarbejde. Biblioteksvæsnet i Danmark er både historisk og praktisk meget samarbejdende, så hvad gør vi nu? Vi har brug for nogle pejlemærker!

Bibliotekernes Dialogforum – tidligere Biblioteksparaplyen – som DFFU er medlem af, har for ganske nyligt formuleret fem pejlemærker for fremtidens biblioteker, der understøtter, at bibliotekernes fælles hovedformål:

“At fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet, samt demokratisk deltagelse.”

Og.

“At formidle alle former for viden og kultur og give adgang til fysiske og digitale materialer, informationsressourcer og relevant teknologi.”

DFFU's bestyrelse er enig i dette overordnede formål og har derfor – muligvis for første gang – formuleret bestyrelsens strategi for foreningen med et ideal om, at fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne skal:

- Understøtte forskning og forskningsbaseret uddannelse.
- Fremme oplysning, kulturel aktivitet og samfundsmæssig deltagelse.
- Formidle alle former for viden og kultur og give adgang til fysiske og digitale materialer, informationsressourcer og relevant teknologi.

Indenfor tre fokusområder, nemlig forskning & viden, uddannelse & læring, og samfund & praksis.

Bestyrelsens strategi for DFFU for 2019-2022 skal være med til at markedsføre foreningen og FFU-bibliotekerne, og derfor har vi i lighed med Bibliotekernes Dialogforum formuleret fem strategiske pejlemærker for DFFU's virke.

“Et FFU-bibliotek er en dannelsesinstitution, der sikrer fri, lige og gratis adgang til viden, information og kultur, baseret på principper om kvalitet, alsidighed, aktualitet og uafhængighed.”

“Vores biblioteker er det professionelle omdrejningspunkt for informationsleverancer, uddannelse samt services til understøttelse af forskning og undervisning ved danske FFU-institutioner.”

“FFU-bibliotekerne understøtter forskere og studerende i hele deres forsknings- og læringsproces.”

“Biblioteket er det lokale mødested, som systematisk arbejder med at skabe rum for fællesskab og samarbejde. Biblioteket og dets fysiske rum indgår i samspil med moderinstitutionens samlede virke.”

“Vi sikrer – på tværs af organisation og administrative grænser – forskeres og studerendes adgang til viden via en moderne såvel fysisk som digital infrastruktur.”

Foreningens målgruppe er fortsat danske fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker, deres moderinstitutioner, det samlede biblioteksvæsen i Danmark og andre beslægtede organisationer i ind- og udland.

Det primære fokus for foreningens aktiviteter i perioden 2019–2022 vil være, at bidrage til kompetenceudvikling af medlemmerne og medlemsinstitutionerne, med henblik på at kvalitetssikre eksisterende opgaver og services, samt løfte nye medlemmernes strategiske indsatser inden for de tre fokusområder – det vil sige, det område, som man på internationalt kan kalde *Skills & Services*.

Kompetenceudviklingen baseres på identificerbare nationale og internationale trends for biblioteker og deres moderinstitutioner, og bestyrelsen vil arbejde kontinuerligt sammen med forbestyrelserne på udvikling af ovenstående trend-model, for at sikre den rette fokus på fremtidens bud på *Skills & Services* og således form og facon på foreningens aktiviteter.

Se, sådan lød formandens og foreningens tale anno 2018: Bestyrelsen og jeg håber rigtigt meget, at FFU-bibliotekerne kan bruge denne tale – mangefarvet som den er — til at markedsføre og brande sig op mod brugere, institutioner og de politiske vinde.

Med venlig hilsen,

Bertil F. Dorch, formand